

15 Sineriak sinerlugu angallavik

Sineriak sinerlugu imaatigut angallassineq pillugu kapitali manna 2010 imi juulimi tamanut saqqummiunneqarpoq, Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap nassuiaataani: Qaqortumiit Ilulissanut sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassineq, 2. juli 2010.

Nassuiaatip imarisai kapitalimi matumani issuarneqarput. Taamaattorli imaatigut angallassineq 2011 imi ingerlaannassasoq aalajangerneqarsimasoq ilassutigineqarpoq. Tamatuma saniatigut annikitsunik iluarsisoqarpoq aammalu aqqissuussinikkut iluarsisoqarluni.

2010-imi apriliimi Naalakkersuisut aalajangerput, Qaqortumiit Ilulissanut sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassineq, Arctic Umiaq Line-mit (AUL) isumagineqartoq immikkut misissoqqissaqqullugu Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap qinnuigineqassasoq.

Tamatumunnga tunngavigineqarpoq AUL-ip aningaasakilliornera, ilaatigut Naalakkersuisut 29. april 2010 Inatsisartut Aningaasaqarnermut ataatsimiititaliaannut 2010-imi 4,3 mio. koruuninik aningaasaliissuteqaqqinnissamik qinnuteqartariaqarnerannik kinguneqarsimasoq, qinnuteqaallu Aningaasaqarnermut ataatsimiititaliami 6. maj akuerineqarpoq. Qinnuteqaammi aammalu aningaasaliissuteqaqqinnermi ilaatigut tunngavilersuutigineqarpoq AUL-ip siunissaa pillugu aalajangiinissaq, Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissuteqareernissaata, 2010-imi juunip aallartinneranut pilersaarutaaqqaaraluartup, tunganut Naalakkersuisut kinguartinniarmassuk.

Kisiannili Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap, siulequtsiussami erseqqinnerusumik tunngavilersorneqartutut, sulinini piffissamut killiliussaaqqaartup iluani naammassisinnaasimangilaa. Sineriak sinerlugu imaatigut angallassinerup siunissaa pillugu Naalakkersuisut aalajangiinissamut periarfissaqarnissaannut isumalioqatigiissitap sulinerata kinguaattoornerata apeqputaalinninnissaa qulakkeerniarlugu, Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap sineriak sinerlugu imaatigut angallassineq pillugu immikkut nassuiaasiamik 2010-imi juulimi saqqummersitsinissaq toqqarpaa. Tassalu nassuiaat taanna matuma kinguliani saqqummiunneqarpoq, tassani isumalioqatigiissitap sulinera isumaliutissiissummi inaarutaasumi matumani taamaallaat tamakkiisumik paasisaqarfigineqarsinnaassasoq aalajangiineq aallaavigineqarluni.

Naalakkersuisut ulloq 11. august 2010 ataatsimiinnermini aalajangerput, Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaa ataatsimoortoq pigineqalerpat, sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassineq pillugu inaarutaasumik aalajangiinissaq pissasoq. Tamanna pivoq siunissami angallannerup ilusissaata ataatsimoortup naalakkersuinikkut atituumik tapersersorneqarnissaa pillugu kissaateqarneq tunngavigalugu.²²⁴

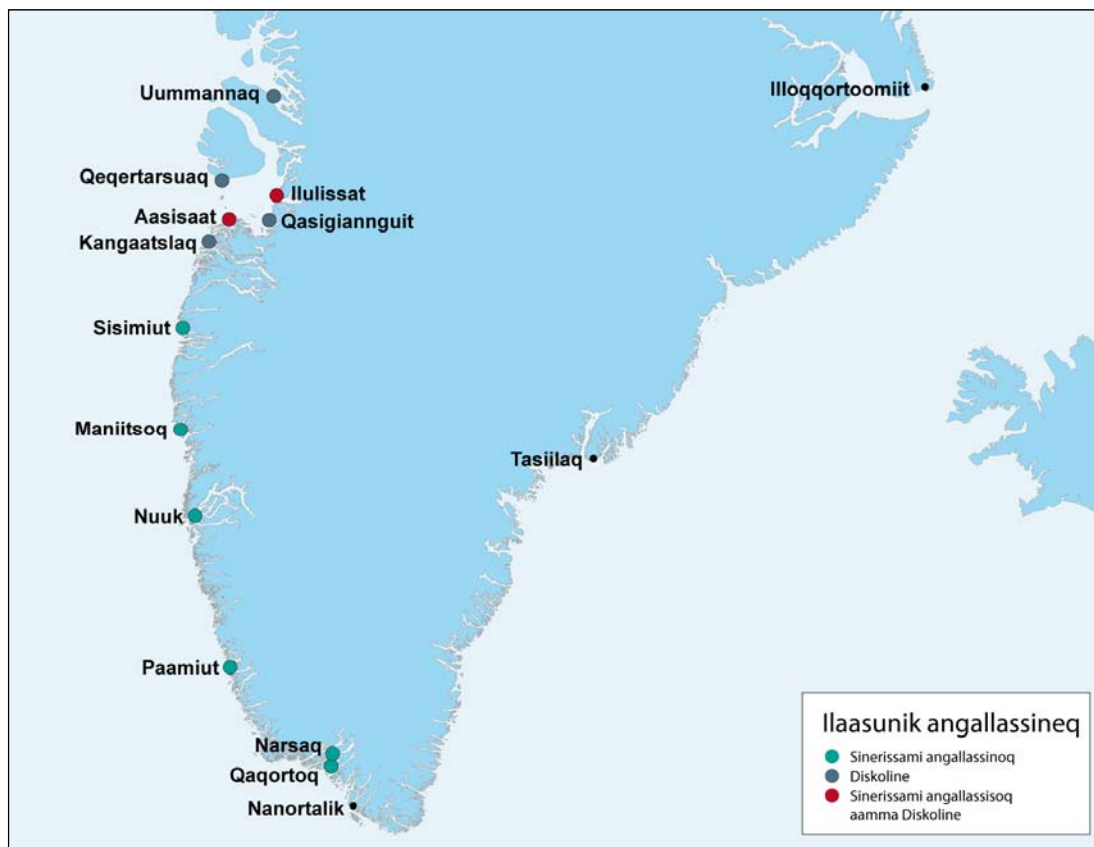
15.1 Pissutsit pillugit nassuiaat

Ukiorpassuarni umiarsuit ilaasartaatit Kalaallit Nunaata kitaa sinerlugu angallassisarsimapput, aammalu 1997-imiit Arctic Umiaq Line A/S (AUL) angallavimmi angallassisunngorpoq. Angallavik, Qaqortup Ilulissallu akornanni angallaviusoq, takuuk ilusiliaq 15.1.1, ullumikkut kisimi sinerissami umiarsuarnit ilaasartaatinit sullissivigineqarpoq. Ullumikkut AUL-ip umiarsuaq ataasiinnaq

²²⁴ Immikkoortoq manna kisimi pinnani kapitali 15, sineriak sinerlugu imaatigut angallassineq pillugu nalunaarusiamut, Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap 2010-ip qiteqqunnerani naammassisaanut, siunertanut suliaqarnissamut tunngasunut tamanut tunngatillugu assinguvoq.

angallassisoraa, kisiannili 2006 sioqqullugu angallaviup isorartussusaa annertunerusimavoq aallartartullu ullumikkornit akulikinnerusimallutik, aammalu taamanikkut umiarsuit amerlanerusut ingerlatsinermut atorineqarput.

Ingerlatseqatigiiffik Arctic Umiag Line A/S Air Greenland A/S-ip aamma Royal Arctic Line A/S-ip avillugu pigisaraat.

Najoqqutarisag: AUL-ip aamma Diskoline-p 2010-mi angalanissanut pilersaarutaat.

Ilusiliaq 15.1.1 Umiarsualiviit umiarsuarnit angallavinni ilaasunik angallassisunit tikinneqartartut

Ullumikkut Kalaallit Nunaata qeqqani ilaasunik angallassinissaq qulakkeerniarlugu Royal Arctic Bygdeservice (RAB) ukiumut 4 mio. koruunit nalinginik kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissuteqarfigineqarpoq²²⁵. Tassani nunaqarfinnut Arsummut, Qeqertarsuatsiaanut, Kapisilinnut, Atammimmut, Napasumut, Itillimut, Sarfannguamut aamma Kangaamiunut taakkunanngaanniillu sapaatip akunneranut ataasiarluni ilaasunik angallassisarnissaq pineqarpoq. RAB-ip AUL suleqatigalugu angallavinnut marlunnut (Arsuk aamma Qeqertarsuatsiaat) tikittannerisigut suliaasaq taanna naammassineqartarpoq, kiisalu nunaqarfiit sinneri RAB-ip nassiussanik assartuutai kiisalu suliffeqarfimmut Martek-imut isumaqatigiissut ikiortigalugit sullinneqartarput.

²²⁵ Kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissut taamaallaat ilaasunik angallassinermut tunngasuuvuq, nassiussanik assartuussinermut tunngasuunani.

Maannakkorpiag Arctic Umiaq Line-mi umiarsuaatileqatigiiffik aningaasaqarnikkut najummassimanartorsiorpoq, aammalu amigartooruteqarnissamut qularnaveeqqusiissutit, 2006-imi umiarsuup Sarfaq Ittuup tiguneqarneranut atatillugu atugassiissutigineqartut naappata ingerlatseqatigiiffik ingerlaannassanersoq pillugu isumaliutersuutit ingerlanneqarput. Tassani tunisisoq (maanna umiarsuaatileqatigiiffimmik atorunnaarsitsinissamut ingerlatseqatigiiffik Rederiefviklingsselskabet af 1. april 2006 A/S-imik taaneqartoq, Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartoq) pisussaatinneqarpoq, ukiuni 2007-imi, 2008-mi aamma 2009-mi AUL-ip ukiuni taakkunani sineriak sinerlugu imaatigut angallassinermik ingerlatsinissaq qulakkeersinnaappagu, katillugit 15 mio. koruuninik, tassalu ukiumut annerpaamik 5 mio. koruuninik amigartooruteqarnissamut qularnaveeqqusiinissamik.

Arctic Umiaq Line-p 2009-mut ukiumoortumik nalunaarutaani allassimavoq: ”Ukioq 2009 ilaasutigut tunngaviusut nikinnerat pissutigalugu Arctic Umiaq Line-mut ukiuuvog ajornakusoortoq. Amigartooruteqarnissamut qularnaveeqqusiinissamik isumaqatigiissuteqarnermi ukioq taanna kingulliuvoq, aammalu nassuerutigineqassaaq Namminersorlutik Oqartussat siunissamut ukiumut 7 – 10 mio. koruunit nalinginut kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissuteqarfigineqanngippata ingerlatsineq unitsinneqartariaqassasoq.”

Umiarsuaatileqatigiiffiup Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitamut ilisimatitsissutigaa, siornatigut pisortanit tapiissutitaqanngitsumik sineriak sinerlugu imaatigut angallassisoqarsinnaasimanngitsoq, aammalu ukiuni kingullerni pingasuni ilungersorluni misiliisoqarsimagaluartoq, kitaata sineriaani imaatigut angallassinerup pisortanit tapiissuteqarfigineqarani taparserneqaranilu niunermik tunngaveqarluni ingerlanneqarsinnaanissaata anguneqarnissaa ilimanaateqanngitsoq.

Oqaatigineqartut Naalakkersuisut Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitaq qinnuigaat, sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassineq matuneqassagaluarpat, tamatuma kingunerisassai misissoqqullugit. AUL-ip imaatigut angallassinermik ingerlatsinnarnerani aningaasartuutit (pissutsit tunngaviusut) siunissami angallassiunnaarnermut aningaasartuutissanut sanilliunneqarnerisigut tamanna pissaaq.

Sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassinerup ingerlatiinnarneqarnissaa (pissutsit tunngaviusut)

Pissutsini tunngaviusuni sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassinerup ullumikkutut ingerlatiinnarneqarnissaa eqqarsaatigineqarpoq. Ukiuni siullerni umiarsuaq maanna atorneqartoq atorlugu ingerlatsisoqassaaq, umiarsuarlu taanna pisoqalinini pissutigalugu atorneqarsinnaajunnaarpat, umiarsuarmik taartissamik nutaamik pisisoqassaaq.

Pissutsini tunngaviusuni ilaasunik imaatigut angallassinermi illoqarfiiit nunaqarfiillu 2010-misut angallavigineqarnissaat eqqarsaatigineqarpoq, aammalu AUL-ip nunaqarfinni marluusuni, RAB-imut kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissummut ilaatinneqartuni taakkunani ilaasunik angallassinermik isumaginniinnarnissaa ilimagineqarluni. Tamatuma saniatigut nassiussanik assartuisut allat, soorlu RAL-ip, RAB-ip il.il. allannguuteqannginnissaat ilimagineqarpoq.

Sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassinerup matuneqarnissaa

Ilaasunik imaatigut angallassinerup ingerlaannarnissaa – matuma kinguliani oqaatigineqarumaartussatut – aatsaat ingerlatsinermut tapiissuteqarnikkut, soorlu kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissuteqarnikkut piviusunngortinneqarsinnaanissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Sineriak sinerlugu imaatigut angallassinerup ingerlanneqarneranut tapiisarnissamik politikkikkut kissaateqartoqanngippat, AUL-ip nammineerluni paasissutissiinera malillugu ingerlatseqatigiiffiup ingerlatsineq ingerlateqqissinnaanngilaa. Taamaattumik sineriak sinerlugu imaatigut angallassinerup matuneqarnissaa piviusunngusaaq.

Matusinissaq assigiinngitsunik sukkassuseqartillugu ingerlanneqarsinnaavoq, tassanilu periarfissat uku naliliiffigineqarput:

- *Sineriak sinerlugu imaatigut angallassineq piaartumik matuneqassaaq.* Matusinissap 2010-mi piffissap angallaviusup naanerani naammassineqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.
- *Umiarsuup ullumikkut imaatigut angallassinermut atorineqartup killissami tikinnissaata tungaanut ingerlatiinnarnissaa.* Umiarsuup ullumikkut ilaasunik angallassinermut atorineqartup atasinnaassusia killeqangaatsiarpoq. Umiarsuup umiarsuarmik nutaamik pisinani sivisunerpaamik, tassalu kingusinnerpaamik 2016-ip naanerani angalatiinnarneqarnissaa ilimagineqarpoq.
- *Qaqortumi mittarfissap sananeqarnissaata tungaanut sineriak sinerlugu ilaasunik angallassinerup ingerlaannarnissaa.*²²⁶ Ullumikkut Qaqortoq timmisartut suluusallit atorlugit timmisartorfingeqarsinnaanngilaq, kisiannili ukiut arlalialunnguit iluanni Qaqortumi mittarfiliorsinnaaneq Qaqortumut assartuussinikkut sullissinermut periarfissanik allannguisussaavoq. Sineriak sinerlugu imaatigut angallassinerup 2014-imi angallaviup naanerani atorunnaarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Matusinermi angalasartut AUL-ip angallaviinik atuisuusussaagaluit allatut angalasariaqartalissapput. Illoqarfinnut/nunaqarfinnut mittarfilinnut imaluunniit heliportilinnut angalasartunit amerlasuut timmisartumik imaluunniit qulimiguulimmik angalasalernissaa naatsorsuutigineqarpoq.

AUL-ip sineriak sinerlugu angallaviani nunaqarfiit pingasut ullumikkut timmisartumik imaluunniit qulimiguulimmik sullinneqanngillat. Tassani Arsuq, Qeqertarsuatsiaat aamma Kangaamiut pineqarput. AUL-ip matuneqarnerani nunaqarfiit taakku angallatinit ilaasartaatinit allanit angallavigineqalernissaa ilimagineqarpoq.

Pissutsini tunngaviusuni ilimagineqartutut nassiussanik angallassineq allannguuteqassanngilaq.

Matuma kinguliani siullermik ilaasut, matusisoqassappat sunniuteqarfigineqartussat amerlassusaat, kiisalu angallasseriaasiusinnaasut allat nassuiarneqarput. Tamatuma kingorna sineriak sinerlugu imaatigut angallassinerup matuneqarnerani aningaasaqarnikkut sunniutissat ingerlatiinnarnissamut pissutsini tunngaviusuni nassuiaatigineqartumut sanilliullugu naliliisoqassaaq.

15.2 Angalasartut eqqorneqartussat aamma angallasseriaatsit allat

Angallavik matuneqassappat pingaartumik angalasartut, ullumikkut sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassinermik atuisuusartut eqqorneqartussaapput. Kisiannili aamma timmisartumik

²²⁶ Kapitali 7-imi takuneqarsinnaasutut, Kalaallit Nunaata kujataani mittarfiup qitiusup Narsarsuarmiit Qaqortumut nuunneqarnissaa Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap inassutigaa. Periarfissap taassuma misissuiffigineqarneranut taanna tunngavigineqarpoq.

angalasartut angallasseriaatsini allani angalasarnerit neqeroorutigineqartarnerinik allannguinnikkut (soorlu timmisartut aallartartut amerlernerisigut) aammalu inissat neqeroorutigineqartut piumaneqarnerulernerisigut eqqorneqartussaapput. Angalasartunullu sunniutissat naliliiffigineqarnerini angalasartut, ullumikkut sineriak sinerlugu imaatigut angallassinernik atuinnissamik toqqaasartut kisimik isiginiarneqarput.

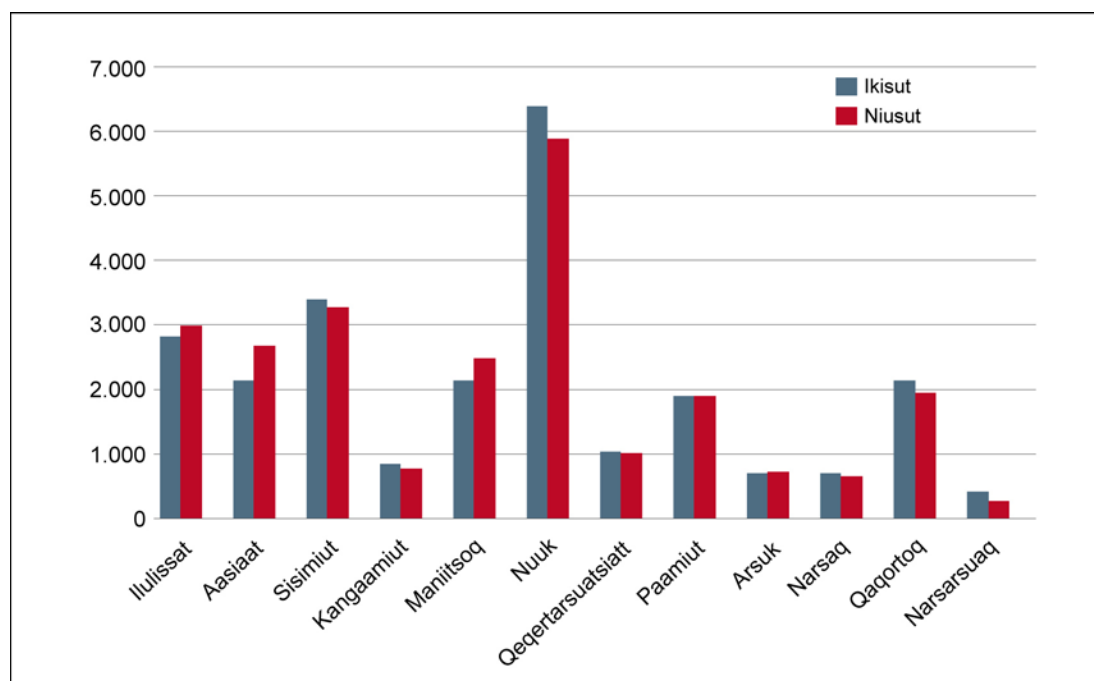
Takussutissiaq 15.2.1-imi 2006-imiit 2009-mut AUL-ip ilaasartaataanik atuisimasut amerlassusaat takuneqarsinnaapput.

Takussutissiaq 15.2.1 Sineriak sinerlugu imaatigut angallavimmi ilaasut amerlassusaat 2006-2009

	2006	2007	2008	2009
Ilaasut amerlassusaat	17.218	21.986	24.411	20.453

Najoqqutarisaq: AUL-ip on/off-imut kisitsisitigut paasissutissaatai.

2008-mi ilaasut 24.411-t illoqarfiit nunaqarfiillu, aamma ilusiliaq 15.2.1-imi takussutissiorneqartuni angalasimapput. Tupaallaatissaanngitsumik Nuummut Nuummiillu ilaasut amerlanerpaasimapput, 2008-mi ilaasut 12.000-t sinerlugit amerlassuseqartut aallarsimallutik tikissimallutilluunniit. Ilanngusaaq 15.1-imi 2008-mi illoqarfiit nunaqarfiillu assigiinngitsut akornanni angalasut katinneri takussutissiorneqarput.

Ilusiliaq 15.2.1 Illoqarfinnut nunaqarfinnullu assigiinngitsunut ilaasut 2008-imi sineriak sinerlugu angallavinnut ilaasimasut, ikisut aamma niusut amerlassusaattut takutillugit

Nassuiaat: Umiarsualivinni tamani ilaasut ikisut niusullu amerlassusaat tamakkiisut sukaliani marluusuni takutinneqarput. 2009-mi aamma 2010-mi Narsarsuarmut imaatigut angallassisoqanngilaq.

Najoqqutarisaq: AUL-ip on/off-imut kisitsisitigut paasissutissaatai.

AUL-imiit silaannakkut angallassinermut nuussinissaq

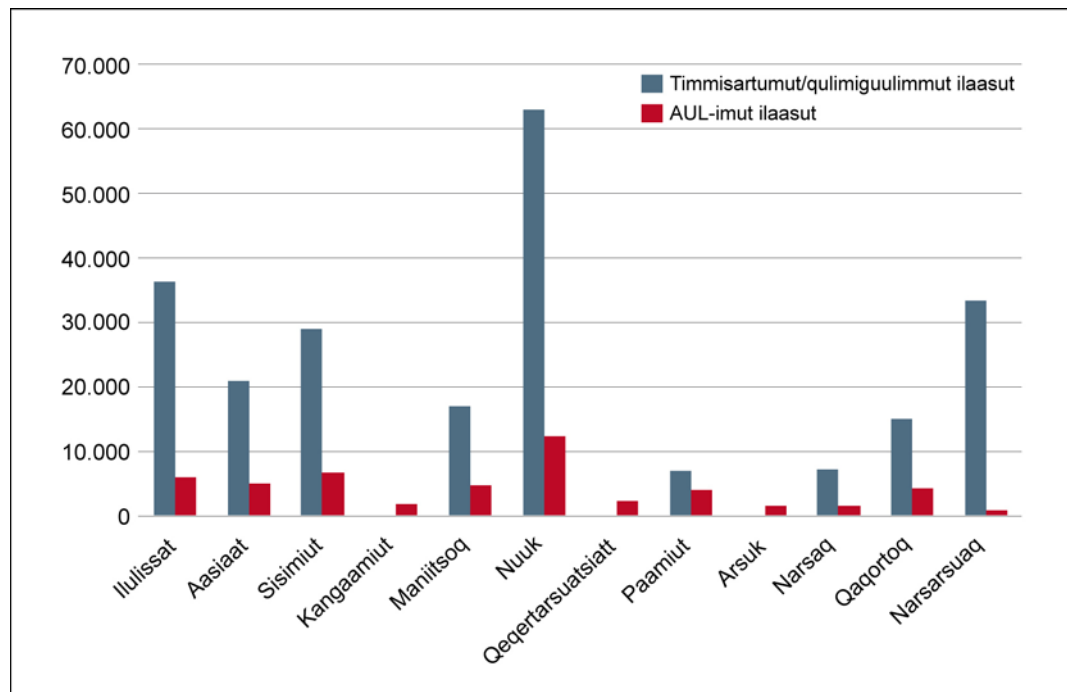
Sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassinernup matuneqarnerani angalasartunit amerlasuut allatut iliorluni angallanneqartalernissaat naatsorsuutigineqarpoq. Angallaviit assigiinngitsut, silaannakkut angallassinissamut periarfissaqarfiusut akornanni angalasartunit amerlasuut silaannakkut angallassinermut nuunnissaat naatsorsuutigineqarpoq, kiisalu angallavinnut allanut angalasut angallatinik angallassinermik annertunerusumik tunngaveqalernissaat naatsorsuutigineqarluni.

AUL-ip 2008-mi ilaasunut kisitsisitigut paasissutissaataanni takutinneqarpoq, AUL-imut ilaasut 90 procentii illoqarfinnut nunaqarfinnullu mittarfilinnut heliportilinnnullu²²⁷, aammalu taakkunanngaanniit ilaasimasut. Tassalu timmisartuussinermi naleqqussaannissamik pisariaqartinneqartunik aaqqiisoqartuuppat, angalasut 90 procentii ullumikkut timmisartumik assartuussinermik atuisinnaapput.

Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisoqarfiup AUL-imut ilaasartut silaannakkut angallassinermi periarfissinneqarsinnaanerit pillugu Air Greenland A/S oqaloqatigisimavaa. Air Greenlandimiit ilisimatitsissutigineqarpoq, AUL matuneqassappat timmisartuni pisinnaasat ilaasut amerlissutissaannut naammattut pigineqareersut. Oqaluttuarisaaneq eqqarsaatigalugu silaannakkut angallassinermi angallassinertit taamaattut, allaallumi angallassinertit annertunerusut naammassineqarsinnaareerput (tak. ilanngussaq 15.2, tassanilu tamanna nassuiaatigineqarpoq allaaserineqarlunilu).

Ilusiliaq 15.2.2-mi 2008-mi timmisartumik/qulimiguulimmik aammalu AUL-ip umiarsuaata angallaviani sumiiffinnut assigiinngitsunut taakkunanngaanniillu ilaasut amerlassusaat takutinneqarpoq.

²²⁷ Tassani Ilulissat, Aasiaat, Sisimiut, Maniitsoq, Nuuk, Paamiut, Narsaq, Qaqortoq aamma Narsarsuaq pineqarput.

Ilusiliaq 15.2.2 2008-imi illoqarfinnut nunaqarfinnullu imaluunniit taakkunangaanniit AUL-ip sineriak sinerlugu angallaviinut timmisartumut/qulimiguulimmut aamma AUL-ip umiarsuaanut ilaasut amerlassusaat, ikisut aamma niusut ataatsimut katillugit

Najoqqutarisaq: AUL-ip 2008-imut on/off-imut ilaasunut kisitsisitigut paasissutissaatai.

Ilaasut AUL-imiit timmisartunut/helikopterinut nuunneqarsinnaasut sumiiffinni amerlanerusuni mannakkut angalasartunit killeqartuinnarnik amerlassuseqarput. Kisiannili Paamiuni ilaasartut 55 procentinik amerlisussaasut takuneqarsinnaavoq, tak. takussutissiaq 15.2.2.

Takussutissiaq 15.2.2 Angalasartut AUL-imiit timmisartunut nuunneqarsinnaasut, tamatumalu kingunerisaanik timmisartunut/qulimiguulinnut ilaasartut amerlissutaat procentinngorlugu, ikisut aamma niusut ataatsimut katillugit

2008-imi ilaasut amerlassusaat	Ilulissat	Aasiaat	Sisimiut	Kangaamiut	Manitsok	Nuuk	Qeqertarsuatsiaat	Paamiut	Arsuk	Narsaq	Qaqortoq	Narsarsuaq	Katillugit
Timmisartumut/qulimiguulimmut ilaasut	36.630	20.912	29.071	-	16.880	63.575	-	6.848	-	7.214	15.085	33.491	229.706
AUL-imut ilaasut	5.767	4.793	6.634	1.585	4.589	12.217	2.031	3.771	1.393	1.323	4.063	656	48.822
AUL timmisartunut/qulimiguulinnut naleqqiullugu	16%	23%	23%	-	27%	19%	-	55%	-	18%	27%	2%	21%

Najoqqutarisaq: AUL-ip 2008-imut on/off-imut ilaasunut kisitsisitigut paasissutissaatai.

Air Greenlandip paasissutissiinera malillugu Paamiut ullumikkut Nuup Narsarsuullu akornanni angalanermi uniffigineqartarpoq, tassanilu Paamiunut Paamiuniillu ilaasunut issiavinnik immikkut ittunik atugassiisoqarsimanngilaq. Timmisartuni Paamiunut akunnittartuni 2009-mi issiaviit 4.300-t sinnerlugit tunineqarsimanngillat, taamaattumillu saniatigut ilaasartut, umiarsuarniit nuunneqartussat issiavinnik atorneqanngitsoortartunik taakkuninnga²²⁸ atuisinnaassapput. Tamanna tunngavigalugu Paamiuniit/Paamiunut saniatigut angalasartuusinnaasut aamma sullinneqarsinnaanissaat pivusorsioortutut isigineqarpoq.

AUL-imiit imaatigut angallassinernut allanut nuussineq

Ilaasut, nunaqarfinnut mittarfeqanngitsunut heliporteqanngitsunulluunniit taakkunanngaanniillu angalasut timmisartunut imaluunniit qulimiguulinnut nuunneqarsinnaanngilat. Matuma siuliani taaneqareersutut tassani Arsuq, Qeqertarsuatsiaat aamma Kangaamiut pineqarput. Nunaqarfinnut taakkununga ilaasut sullinneqaannarnissaat qulakkeerniarlugu imaatigut angallasseriaatsimik nutaanik allaasumik pilersitsisoqarnissaa pisariaqassaaq.

AUL-ip 2008-mi ilaasunut kisitsisitigut paasissutissaatai tunngavigalugit ukiumut AUL-imut ilaasartut 10 procentiisa missaanniittut, tassalu 2.500-t missaanniittut nunaqarfinnut pingasuusunut taakkununga angalasartut. Ilaasartut amerlaneritut nunaqarfinni pingasuusuni taakkunani mittarfeqannginnera, heliporteqannginnera helistoppeqannginneralu pissutaavoq.

AUL-ip matuneqarnerani angalanerit naammassineqartussaangitsut

Sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassinernup matuneqarnerani angalasunik assigiinngitsunik pissuteqarlutik umiarsuarmut taarsiullugu timmisartunik qulimiguulinnillu atuinissamik kissaateqanngitsunik peqarnissaa naatsorsuutigineqarsinnaavoq.

Ullumikkut angalasartut umiarsuarmik angalasarannut bilitsit akikitsut, timmisartumik angalanermut sanilliullugu akikinnerusumik umiarsuarmik angalanissamut periarfissiisut pissutaasut

²²⁸ Air Greenlandimit paasissutissat naapertorlugit. Pisinnaasat atorneqanngitsut ukiumut amerlaqatigiissillugit agguarneqarsimanissaat ilimanarpoq.

pingaarnersaraat. Matuma kinguliani maannakkut angallasseriaatsini atorneqartuni akit imminnut sanilliunneqarput, minnerunngitsumik umiarsuup angallavia peerneqassappat angalasartunut akissaatikinnerusunut tamatuma sunniutissai naliliiffiginarlugit.

Ullumikkut ilaasartut timmisartornissamut taarsiullugu imaatigut angalanissamik toqqaasarnernut pissutaasut allat tassaasinnaapput timmisartornissamik annilaangagisaqarneq, amerlasuunik nassataqarnissamik kissaateqarneq imaluunniit umiarsuarmik angalanerup takornariarnermut atorneqarnissaa.

AUL 2008-mi atuisut pillugit misissuineramik ingerlatsivoq. Misissuinermi tassani AUL-imut ilaallutik angalasartut sooq timmisartornermut taarsiullugu imaatigut angalanissaq toqqarsimaneraat paasiniarneqanngilaq, taamaattumillu sineriak sinerlugu imaatigut angallassineq matuneqarpat ilaasut qanoq amerlatigisut timmisartunik qulimiguulinnilluunniit atuisalertussatut naatsorsuutigineqartut sukumiisumik naliliiffigineqarnissaanut tunngavissaqanngilaq.

Bilitsit akiinik assersuussineq

Takussutissiaq 15.2.3-mi aamma takussutissiaq 15.2.4-mi silaannakkut umiarsuakkullu angallassinermi angallavinni toqqarneqartuni sisamani, piffissami angallaffiunnginnerpaasumi (ukiukkut) aamma piffissami angallaffiunerpaasumi (aasakut) akit takutinneqarput. Timmisartunut akit pingasunngorlugit immikkoortinneqarput: bilitsi qorsuk, bilitsi aappaluttoq aamma bilitsi Takuss. Bilitsi qorsuk nalinginnaasuvoq eqaatsumik aaqqinneqarsinnaasoq, kisiannili ilaasussaq aallarnissani sapaatit akunneranik ataatsimik inorlugu inniminniisimaguni pisinissamut ”pinngitsaalineqarpoq”. Bilitsi aappaluttoq killiligaavoq, aallarnissamut sapaatit akunnera tikillugu sioqqutsisumik tuniniarneqartartoq²²⁹. Bilitsi Takuss ”akikitsuvoq”, aallarnissaq ullunik 14-inik sioqqullugu killilinnik amerlassusilerlugit tuniniarneqartartoq.²³⁰

Umiarsuarnut akinut assersuusiarineqartut marluupput, tassani siniffissat pitsaassusaat malillugu akit allanngorarmata. Innarfissat angalanissamut periarfissani akikinnerpaapput, ininilu inunnut sisamanut naatsorsuussani inuit pingasuugaangata bilitsit akisunerusunik bilitsisisarnermut assersuutitut toqqarneqarput.

²²⁹ Air Greenland ilisimatitsivoq, bilitsit aappaluttut nungussinnaasut, kisiannili nalinginnaasumik sineriak sinerlugu angallavinni nunguttanngitsut.

²³⁰ Air Greenland ilisimatitsivoq, akilersuariaatsimik allanngorarnerusunik atulersitsinissaminik siunertaqarluni, tassanilu angallannerit agguarneqarnissaat, taamaalillunilu aallarfissanut bilitsit ikinnerusut tunineqarnerini bilitsit akikitsut amerlanerusut tuniniarneqartarnissaat, kiisalu aallarfissani inissanik nunguutsiffiusartuni pisilertornermi akisunerusunik bilitsisisarnissap naatsorsuutigineqartarnissaa anguniarneqassaaq.

Takussutissiaq 15.2.3 2010-imi piffissami angallaffiunnginnerpaami (ukiuunerani) angallavinni toqqarneqartuni timmisartumut umiarsuarmullu akinik assersuussineq, koruuninngorlugit.

Angallavik	Biletsip akia, timmisartog			Biletsip akia, umiarsuaq	
	Bilitsi qorsuk inummut ataatsimut	Bilitsi aappalutto q inummut ataasimut	Bilitsi Takuss inummut ataatsimut	Inimi sisamaattarissa mi inuit 3-iuppata inummut ataasimut	Innarfissami inummut ataatsimut
Narsarsuaq - Nuuk	3.447	1.967	1.512		
Qaqortoq - Nuuk				2.545	1.560
Nuuk – Paamiut	2.163	1.263	998	1.395	880
Sisimiut – Nuuk	2.368	1.378	1.073	1.670	1.045
Nuuk – Maniitsoq	1.273	808	658	970	710

Nassuiaat: Internettikkut pisinermi akinut mittarfinnut akitsuutit aamma sullinneqarnermut akitsuutit ilaatinneqarput. 1/1 - 14/6 aamma 1/9 - 31/12 angallaffiunnginnerpaajupput.

Najoqqutarisaq: Timmisartunut akinut assersuutit Air Greenlandimit pissarsiarineqarput. Umiarsuarnut akinut assersuutit AUL-ip nittartagaanit tigusaapput. Sullissisut marluusut akigititaannut assersuutit 2010-imi juuneersuupput.

Takussutissiaq 15.2.4 2010-imi piffissami angallaffiunerpaasumi (aasaanerani) angallavinni toqqarneqartuni timmisartumut umiarsuarmullu akinik assersuussineq, koruuninngorlugit.

Angallavik	Biletsip akia, timmisartog			Biletsip akia, umiarsuaq	
	Bilitsi qorsuk inummut ataatsimut	Bilitsi aappalutto q inummut ataasimut	Bilitsi Takuss inummut ataatsimut	Inimi sisamaattarissa mi inuit 3-iuppata inummut ataasimut	Innarfissami inummut ataatsimut
Narsarsuaq - Nuuk	3.551	2.071	1.616		
Qaqortoq - Nuuk				3.340	2.030
Nuuk – Paamiut	2.267	1.367	1.102	2.080	1.135
Sisimiut – Nuuk	2.472	1.482	1.177	2.170	1.340
Nuuk – Maniitsoq	1.377	912	762	1.230	710

Nassuiaat: Internettikkut pisinermi akinut mittarfinnut akitsuutit aamma sullinneqarnermut akitsuutit ilaatinneqarput. 15/6 - 31/8 angallaffiunerpaajuvoq.

Najoqqutarisaq: Timmisartunut akinut assersuutit Air Greenlandimit pissarsiarineqarput. Umiarsuarnut akinut assersuutit AUL-ip nittartagaanit tigusaapput. Sullissisut marluusut akigititaannut assersuutit 2010-imi juuneersuupput.

Pingaartumik akikitsumik angalasinnaanissamut periarfissani killilersuutaasinnaasut naliliiffiginiarlugit, timmisartumut bilitsimut akikinnerpaamut (bilitsimut Takuss-imut) aamma umiarsuarmut bilitsimut akikinnerpaamut (innarfissalimmut) akit imminnut assersuunneqarput.

Qaqortumiit Nuummut angallavimmut ungasinnermut piffissami angallaffiunnginnerpaasumi umiarsuarmut bilitsi akikinnerq 1.560 koruunilerlugu pisarineqarsinnaavoq. Narsarsuarmiit Nuummut timmisartut angallavianni timmisartumut bilitsi akikinnerpaaq, aallarnissaq qaammatinik arlalinnik sioqqullugu pisarineqarsimasooq assersuunneqarsinnaasooq 1.512 koruunilerlugu

pisiarineqarsinnaavoq, tassalu akit taakku assigiingajapput.²³¹ Angallavinnut assersuusiartineqartumi piffissami angallaffiunnginnerpaasumi Nuummiit Paamiunut umiarsuarmut bilitsi, timmisartumut bilitsimit akikinnerpaamit 100 koruuninik akikinnerusoq pisiarineqarsinnaavoq.

Sisimiut Nuullu akornanni angallavimmi piffissami angallaffiunnginnerpaasumi bilitsi akikinnerpaaq umiarsuarmut bilitsimit akikinnerpaamit 30 koruuningajannik akisuneruvoq. Nuup Maniitsullu akornanni angallavimmi timmisartumut bilitsi akikinnerpaaq umiarsuarmut bilitsimit akikinnerpaamit 50 koruunerpiannik akikinneruvoq. Kiisalu Nuup Paamiullu akornanni timmisartumut bilitsi akikinnerpaaq umiarsuarmut bilitsimit akikinnerpaamit 100 koruunerpiannik akisuneruvoq. Timmisartumut bilitsi piffissaalluarallartillugu inniminnerneqarpat akilernerqarlunilu, piffissami angallaffiunnginnerpaasumi aallarfiisanut taakkununga bilitsinik akikitsunik pisinermi akit assigiingajapput.

Piffissami angallaffiunerpaasumi Nuup Maniitsullu akornanni umiarsuarmik angallavik kisimi akikinnerpaamik angallavigneqarsinnaavoq, nikingassut 50 koruunerpiannik, kiisalu angallavinni assersuunneqartuni allani timmisartumik angalanissaq akikinnerulluni. Piffissamili angallaffiunnginnerpaasumi angalasussap timmisartumik angalanissaminik pilersaarusiornissaa pisariaqarpoq.

Umiarsuarmik angallassinermut akinik assersuusiornermut, takussutissiaq 15.2.3-mi aamma takussutissiaq 15.2.4-mi takutinneqartumut ilaatinneqanngitsut tassaapput, ilaasut assigiinngitsut pingasut akikillisaavigineqarsinnaasut: 1) pensionisiallit, piffissami angallaffiunerpaasumi 25 procentinik akikillisaavigineqarsinnaasut aammalu piffissap angallaffiunerpaasup avataani 50 procentinik akikillisaavigineqarsinnaasut, 2) meeqqat affarmik akiliillutik angalanissaasut, aamma 3) ataatsimoorlutik angalasut, soorlu timersoqatigiiffinnit inuusuttut, piffissap angallaffiunerpaasup avataani 20 procentinik akikillisaavigineqarsinnaasut.

Timmisartuni aamma meeqqat (50 procenti) aamma naalungiarsuit (90 procenti) akikillisaavigineqartarput. Taakku saniatigut pensionisialinnut bilitsit nalinginnaasumik Takuss-imut bilitsit ataanni 10 – 30 procentiinik akikillisaavigineqartartut tunineqartarput. Air Greenlandimiit ilisimatitsissutigineqarpoq, Takuss-imut bilitsit akii inorlugit akillit 10 procentit missaanniittut tunineqarsimasut.

Umiarsuarmik timmisartumillu angalanermut akit imminnut assersuunneqarnerisa takutippaat, angalasut umiarsuarmik angalanerminni akikillisaavigineqarsinnaanngitsut maannakkorpiat aammalu unammilleqatigiinnermi pissutsit maannakkut atorineqartut atorlugit timmisartumut bilitsinik, akimikkut umiarsuarmut bilitsinut nallersuunneqarsinnaasunik pisisinnaasut. Tamannali anguneqassappat angalasup tungaaniit pilersaarusiornissaa pisariaqarpoq, timmisartumut bilitsit amerlanertigut aallarnissamut piffissaalluarallartillugu pisiarineqartussaasarmata.

Tamatumunnga atatillugu aamma eqqumaffigissallugu pingaaruteqarpoq, timmisartumut bilitsit akikitsut umiarsuarmut bilitsinut akikitsunut naleqqiullutik ikinnerungaatsiarmata, tassami sineriak sinerlugu angallavinni angalasut 20 procentiisa missaat akikillisaavigineqarsinnaapput, kiisalu

²³¹ Angalasunut Qaortumi najugaqartunut Narsarsuarmiit/Narsarsuarmut qulimiguulimmut ilaanermut aningaasartuutit imaluunniit angallatinut allanut aningaasartuutit ilanngunneqassapput. Mittarfiup Narsarsuarmiit Qaortumut nuunneqarnissaanik Assartuussineq pillugu Isumaliqatigiissitaq inassuteqarmat, taanna ilaatinneqanngilaq.

timmisartumik angalasut 10 procentiisa missaannaat akikillisaavigineqarsinnaallutik. Tassunga tunngatillugu ajornartorsiutaasut immikkoortoq 15.4-mut ilanngunneqarput.

Angallasseriaatsit marluk taakku akiinik assersuussinermi, aamma angallasseriaatsini marluusuni piffissap angalanermut atorneqartartup annertuumik assigiinngissuteqarnerata eqqumaffigineqarnissaa pingaaruteqarpoq. Umiarsuarmik angalaneq ullunik arlalinnik sivilissuseqartarpoq, kiisalu timmisartumik angalaneq nalunaaquttap akunnerinut naatsorsorneqarsinnaalluni. Tamatuma saniatigut umiarsuarmi isumassorneqarnermut aningaasartuuteqartoqarsinnaavoq, tamannalu timmisartumik angalanermi atuutinngilaq. Taakku marluutillugit imminnut naleqqiukkaanni, inuiaqatigiit aningaasaqarnerat eqqarsaatigalugu ilaasunut timmisartumik angalaneq umiarsuarmik angalanermut naleqqiullugu, akit assersuunneqarneranni takuneqarsinnaasunit iluanaarnarnerusassaavoq.

Kiisalu oqaatigineqassaaq, sineriak sinerlugu angallavimmi akiusut amigartooruteqarnissamut qularnaveeqqusiissutit 5 mio. koruuniusut tunngavigalugit aalajangigaammata. Oqaatigineqartutut AUL-ip tungaaniit saqqummiunneqarpoq, sineriak sinerlugu angallavik ingerlaannassappat amigartooruteqarnissamut qularnaveeqqusiissut taanna qaffanneqartariaqartoq.

15.3 Aningaasartuutini assersuussineq

Sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassineq matuneqassappat, tamatuma kingunerisassai AUL-ip (pissutsimi tunngaviusumi) imaatigut angallassinermik ingerlatsiinnarnerani aningaasartuutissat oqaatigineqareersutut imaatigut angallassiunnaarnermi siunissami aningaasartuutissanut sanilliunneqarlutik naliliiffigineqassapput.

Naliliinermi sineriak sinerlugu imaatigut angallassinermi aamma timmisartumik/qulimiguulimmik angallassinermi ilaasup ataatsip kilometerimut angallanneqarneranut aningaasartuutit agguaqatigiissillugit imminnut naleqqiunneqarput. Tamanna AUL-ip matuneqarnerani ataatsimut katillugit sunniutaasussanik naliliinermi aallaaviusuni qitiutinneqarpoq.

Sineriak sinerlugu imaatigut angallassinermi aningaasartuutit naliliiffigineqarnerat

Sineriak sinerlugu imaatigut angallassinermut aningaasartuutitut ilaatigut sulisunut, ikummatissamut, umiarsuup amuteqqaneranut aammalu umiarsuarmi aningaasaatinut aningaasartuutitut tunngasuupput. AUL-ip sineriak sinerlugu imaatigut angallassineq kisiat suliarimmagu, ingerlatseqatigiiffimmi assersuutigalugu inniminniissummut aqutsinermullu aningaasartuutit tamarmik imaatigut angallassinermi ingerlanneqarneranut toqqaannartumik tutsinneqarsinnaapput.

AUL-ip 2008-mut aamma 2009-mut naatsorsuutaasa, takuuk takussutissiaq 15.3.1-imi eqikkarneqartarnerat, takutippaat, sineriak sinerlugu imaatigut angallassinermut ukiumoortumik aningaasartuutit, isumakkeerinninnerit nalikilliliinerillu ilanngullugit 2008-mi 41,7 mio. koruuniusimasut, aammalu 2009-mi 40,0 mio. koruuniusimallutik. 2008-mi aamma 2009-mi aningaasartuutitut taakkununga 5 mio. koruunit amigartooruteqarnissamut qularnaveeqqusiissutit, matuma siulianit taaneqartunit matussuserneqarput.

Takussutissiaq 15.3.1 2008-imi aamma 2009-imi AUL-ip aningaasartuutai tamakkerlugit, koruuninngorlugit.

	2008	2009
Nioqqutissanik atuinnermut, umiarsuarmik ingerlatsinnermut, siaruarterinnermut, tuniniaanerinnermut, pilerisaanerinnermut, allaffissorinnermut, ininut il.il. aningaasartuutit.	24.598.731	22.780.950
Sulisunut aningaasartuutit	16.019.163	16.050.470
Isumakkeerinninnerit nalikilliliinerillu	1.064.134	1.119.141
Aningaasartuutit katillugit	41.682.028	39.950.561

Najoqqutarisaq: Arctic Umiaq Line A/S, Ukiumoortumik nalunaarusiat 2008 aamma 2009.

Amuteqqanerinnermut aningaasartuutit ukioq allortarlugu 2 mio. koruunit missaanniissapput, taamaattumillu agguaqatigiissillugu ukiumut 1 mio. koruuniussallutik. Amutinneq kingulleq 2009-mi pivoq. 2011-mi AUL-ip umiarsuaa Sarfaq Ittuk ukiut 20-kkaarlugit misissuisarnermik taasamik misissorneqassaaq, tassungalu aningaasartuutissat 2 mio. koruunit sinningaatsiarlugit amerlassuseqarnissaat ilimagineqartariaqarpoq.

AUL-ip naatsorsuutaanni isumakkeerinninnermut nalikilliliinermullu aningaasartuutit ukiumut 1,1 mio. koruuniussarput. Taakku appasittut nalilernerqarput. 2006-imi ingerlatseqatigiiffimmit akiliisinnajunnaartumit akit iluanaarnartut atorlugit umiarsuup pisiarinerqarsimanera appasinneranut pissutaavoq, umiarsuullu maannakkut pigineqartup ingerlaannarnerani aningaasartuutissat appasissuutiinnarnerqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Taamaattumik imaatigut angallassinermut aningaasartuutit naliliiffigineqarnerinut maannakkut umiarsuaatigineqartumi appasissuseq aamma umiarsuarmik nutaamik pisinnermi qaffasissuseq naatsorsuinnerut ilanngunneqartariaqarput.

Umiarsuaq maanna pigineqartoq atorlugu imaatigut angallassinermut aningaasartuutit
Sarfaq Ittuup 2016 ilanngullugu ingerlanneqaannarnissaa ilimagineqarpoq, tassalu 2010 aallarnerfigalugu umiarsuup piussinnaassusiata sinnera ukiunik arfineq marlunnik sivissussuseqassaaq. Piffissami tassani 2008-mi aamma 2009-mi aningaasartuutit agguaqatigiissillugit annertussusaasa ingerlaannarnerqarnissaat (akit aalajangersimasut atorlugit) naatsorsuutigineqarpoq, taamaattumillu maannakkut ingerlatsinnerup ingerlatiinnarneranut ukiumut aningaasartuutissat agguaqatigiissillugit 40,8 mio. koruuniussassapput. Ukiut 20-ikkaarlugit misissuinnerup kingunerisaanik immikkut aningaasartuutissat aningaasanut taakkununga ilaatinneqanngillat.

Maannakkut aningaasartuutaasartut ilaat Kalaallit Nunaata qeqqani nunaqarfinnut marlunnut AUL-ip RAB sinnerlugu ilaasunik imaatigut angallassivissaanut matuma siornatigut taaneqartunut tutsinneqassapput. RAB-imut ukiumoortumik kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissutaasunit 4 mio. koruuniussunit 2 mio. koruunit missaat AUL-imut isumaqatigiissummut tutsinneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq, naliliinerillu ingerlaqqinnerini ingerlatseqatigiiffiup nunaqarfinnik taakkununga marlunnik sullissinerata ingerlaannarneranut ukiumoortumik aningaasartuutit 2 mio. koruunit ilanngunneqarnissaat ilimagineqarpoq.

Tamanna tunngavigalugu maannakkut umiarsuaq pigineqartoq atorlugu sinneriak sinnerlugu ilaasunik angallassinermut ingerlatiinnarneranut aningaasartuutissat takussutissiaq 15.3.2-mi saqqummiunneqarput.

Takussutissiaq 15.3.2 Maannakkut umiarsuaataasoq atorlugu sineriak sinerlugu imaatigut angallassisarnermi ukiumut aningaasartuutit, 2009-mi akit

	Ingerlatsinermi aningaasartuutit
Ukiumut aningaasartuutit agguaqatigiissillugit, taakkunannga	40,8 mio. kr.
- umiarsuup amuteqqanera	1 mio. kr.
- umiarsuarmit isumakkeerinnissutit nalikilliliinerlu	1,1 mio. kr.

Najoqqutarisaaq: AUL-ip 2008-imut aamma 2009-imut ukiumoortumik naatsorsuutai kiisalu nammineerluni missiliuinera.

2016-ip kingorna umiarsuup atorsinnaanermi killissani tikissavaa, aammalu umiarsuaq 12 mio. koruunit missaannik akilersillugu tunineqarsinnaanissaa ilimagineqarpoq. Umiarsuaq ukiuni tallimani atorneqareerluni (tassalu 2014-ip kingorna) tunineqassappat, nalingata 14 mio. koruunit missaanniinnissaa ilimagineqarpoq. Tassalu ukiumi ataatsimi immikkut ittumik isertitaqartoqassaaq, taakkulu matuma siuliani naatsorsuinerlut ilanngunneqanngillat.

Umiarsuaq nutaaq atorlugu angallassinermi aningaasartuutissat

Matuma siuliani allaaserineqartutut AUL-ip maannakkut umiarsuaataata kingusinnerpaamik ukiut arfineq marluk qaangiunnerini killissani tikissavaa. Tamatuma kingorna umiarsuarmit nutaamut aningaasaliisoqartussaassaaq, tamatumalu kingunerisaanik isumakkeerinerit (aningaasaatinullu aningaasartuutit) maannamut naleqqiullutik qaffarujussuassapput.

Umiarsuup nutaap sineriak sinerlugu ilaasunik angallassisussap pisiarineranut 250 mio. koruunit atorneqarnissaat ilimagineqarpoq, ukiullu 20-t qaangiunnerini taassuma nalingata sinnera 25 mio. koruuniussaaq. 4 procentinik erniaqartitsilluni aningaasanik amerlaqatigiissitsilluni naatsorsuineq atorneqassappat, ukiumut isumakkeerinertut aningaasaatinullu aningaasartuutitut atorneqartartussat 18,5 mio. koruuninut naatsorsorneqarsinnaapput.

Ukiuni siullerni 15-ini amutinnermut aningaasartuutissat ukiut allortarlugit 1 mio. koruuniusarnissaat ilimagineqarpoq, tamatumalu kingorna 2 mio. koruunit missaannut qaffassasut naatsorsuutigineqarluni. Taamaattumik takussutissiaq 15.3.3-mi, taamaallaat ukiuni siullerni 15-ini ingerlatsinissamut tunngasuusumi amuteqqanermit aningaasartuutissat ukiumut agguaqatigiissillugit ½ mio. koruuninut missiliorneqarput.

Imaatigut angallassinermut aningaasartuutissat allat umiarsuarmit pioreersumi aningaasartuutit amerlaqatigissagaat ilimagineqarpoq.

Takussutissiaq 15.3.3 Umiarsuaq nutaaq atorlugu sineriak sinerlugu imaatigut angallassisarnermi ukiumut aningaasartuutit, 2009-mi akit

	Umiarsuup nutaap ingerlanneqarneranut aningaasartuutit
Umiarsuup amuteqqanera	0,5 mio. kr.
Umiarsuarmit isumakkeerinninnerit nalikilliliinerillu, umiarsuup nalingata sinnera ilanngullugu	18,5 mio. kr.
Ingerlatsinermut aningaasartuutit allat ^a	38,7 mio. kr.
Umiarsuaq nutaaq atorlugu sineriak sinerlugu imaatigut angallassinermut ukiumut aningaasartuutit, umiarsuup nalingata sinnera ilanngullugu	57,7 mio. kr.

a. Taakkununga ilanngunneqarput aningaasartuutit, takussutissiaq 15.3.1-imi aningaasartuutit allat aamma sulisunut aningaasartuutit ataannut inissinneqartut.

Najoqqutarisaq: AUL-ip 2008-imut aamma 2009-imut ukiumoortumik naatsorsuutai kiisalu nammineeeluni missiliuinera.

Ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit

2008-mut kisitsisitigut paasissutissat tunngavigalugit 2008-mi ilaasunut kilometerit atorneqartut naatsorsorneqarput. Tamanna ukiup ilivitsup ingerlanerani sineriak sinerlugu angallavinni angalasimasut angallavigisaasa kilometerit amerlassusissaannut anguniagaavoq. 2007-imi aamma 2009-mi angalasimasut 2008-mi angallavinnik atorneqartunik atuisimanissaat naatsorsuutigalugu, 2007-imi aamma 2009-mi ilaasut kilometerit angallavigisimasaat missiliorneqarput, takuuk takussutissiaq 15.3.4.

Takussutissiaq 15.3.4 2007-imi, 2008-imi aamma 2009-imi AUL-ip sineriak sinerlugu angallaviini ilaasut angalaneri kilometerinngorlugit.

	2007	2008	2009
Ilaasut angallaviini kilometerit milliuninngorlugit katillugit	9,11	10,11	8,47

Najoqqutarisaq: AUL-ip ilaasunut kisitsisitigut paasissutissaatai aamma nammineeeluni missiliuinera.

Imaatigut angallassinermut ukiumut aningaasartuutit ilaasut kilometerit atugaannut sanilliukkaanni, ilaasumut ataatsimut kilometerimut ataatsimut aningaasartuutissatut anguniagassat pissarsiarineqassapput. Aningaasartuutissat taakku – matuma kinguliani nassuiarneqartut – timmisartumik angallassinermi pineqartunut aningaasartuutinut assersuunneqarsinnaapput.

Umiarsuarnik pioreersunik aamma nutaanik ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit takussutissiaq 15.3.5-imi takutinneqarput. 2009-mi ilaasimasut amerlassusaasa ukiuni tulluuttuni taamaaginnarnissaat naatsorsuutigineqarluni aningaasartuutissat agguaqatigiissinneqarnerat siunissami sineriak sinerlugu ilaasunik angallassisarnissamut aningaasartuutissatut naatsorsuutigineqartunut anguniagaapput. Qaqortumi mittarfiliortoqassappat, imaatigut angallassinermi ilaasunut tunngaviusut ilaat peertussaapput, aammalu ilaasumut ataatsimut kilometerit agguaqatigiissillugit aningaasartuutissat takussutissiaq 15.3.5-imi takutinneqartunut naleqqiullutik qaffattussaallutik.

Takussutissiaq 15.3.5 Umiarsuaq pioreersoq aamma nutaaq atorlugit angallassinermi ilaasumut ataatsimut kilometerit agguaqatigiisinneqarnerinut aningaasartuutit, 2009-mi akit

	Umiarsuaq pioreersoq	Umiarsuaq nutaaq
Ilaasumut ataatsimut kilometerimut ilaasunik angallassinermut aningaasartuutit	4,8 kr.	6,8 kr.

Pisumi tunngaviusumi ilaasup ataatsip kilometerimi ataatsimi angallanneqarneranut, tassalu umiarsuarmut imaatigut angallassinermut atorneqartumut sorlermut aningaasartuutit apeqqutaassapput. Ukiuni siullerni arfineq marlunni, umiarsuup pioreersup imaatigut angallassinermut atorneqarsinnaanerani ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit 4,8 koruunit missaannik amerlassuseqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq, kiisalu umiarsuarmik nutaamik, kingusinnerpaamik 2017-imi atulersinneqartussamik angallassinermi ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit 6,8 koruuniunissaat naatsorsuutigineqarluni.

Sineriak sinerlugu ilaasunik angallassinermut matuneqarnerani umiarsualivimmiinnermut aningaasartuutiniq sipaagaqartoqarsinnaannginnera naatsorsukkani naatsorsuutigineqarpoq. Tassani illoqarfinni nunaqarfinnilu tamani umiarsualiviit tamarmik siunissami umiarsuarnit pajuttaatinik tikkineqartussaammata atatinneqaannartussaannerat eqqarsaatigineqarpoq.

Sineriak sinerlugu imaatigut angallassinermut *peerneqarnerani* aningaasartuutissanik naliliineq

Matuma siuliani nassuiaatigineqartut sineriak sinerlugu ilaasunik angallassineq assigiinngitsunik sukkassuseqartumik matujartorneqarsinnaavoq. Pisuni tamani matusinissap tungaanut angallassinermut aningaasartuuteqartoqartartussaavoq, matusinermi aningaasartuuteqartoqartussaavoq kiisalu matusinerup kingorna ilaasut angallanneqarnerinut aningaasartuuteqartoqartussaavoq.

Matusinissap tungaanut imaatigut angallassinermut aningaasartuutit

Matusinissap tungaanut imaatigut angallassinermut aningaasartuutit pisumi tunngaviusumi aningaasartuutit assigissagaat naatsorsuutigineqarpoq, taamaattumillu takussutissiaq 15.3.5-imi ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit toqqaannartumik atorneqarsinnaapput.

Sineriak sinerlugu ilaasunik imaatigut angallassinermut ingerlanneqarneranut atatillugu aningaasartuuteqartoqarsinnaavoq. 2010-mi piffissap angallassiviusup naanerani matusinermi AUL-ip aningaasartuutissai 6,8 mio. koruuninut missiliorneqarput, taakkulu aamma matusinissaq tikillugu ingerlatsinermi amigartoorutinut matussutaasussaapput. Aningaasartuutissat taakku naliliinerit ingerlaqqinnerini ilanngunneqanngillat. Sarfaq Ittuup tunineqarnerani aningaasarpaaluit isertinneqarnissaasa naatsorsuutigineqarnerat tamatumunnga pissutaavoq.

Matusisoqassappat tamatuma kingorna angallassinermut aningaasartuutissat

Angalasut, AUL-ip matuneqarnerata kingorna nuunneqarsinnaasut, aammalu silaannakkut angallassinermut nuunneqarnissamik kissaateqartut silaannakkut angallassinermi naammassineqarsinnaanissaat ilimagineqarpoq. Air Greenlandimit paasissutissiisutiginerqartut naapertorlugit tamanna piviusorsioertutut nalilerneqarpoq.

Timmisartuussinermut aningaasartuutit naliliiffigineqarnerini ilaasut timmisartumik imaluunniit qulimiguulimmik angallanneqarneranut aningaasartuutit kisimik isiginiarneqarput, taamaattumillu ataatsimut aningaasartuutit ilaatinneqanngillat. Assersuutigalugu Air Greenlandip aquanneqarneranut

inniminniissutaanullu aningaasartuutit ilaasut amerlinerisa kingunerisaanik allannguuteqartussaanninnerinik ilimagisaqarneq tamatumunnga tunngavigineqarpoq.

Timmisartuussinernut aningaasartuutit naatsorsornerini timmisartut assigiinngitsut marluk (Dash 7 aamma Dash 8) aamma qulimiguulik (Bell 212), ukiut ikittuinnaat ingerlanerini sumiiffinni pineqartuni timmisartuussinernut atorneqartussatut ilisimaneqartut atorlugit timmisartuussinermut aningaasartuutit agguaqatigiissinneqarneri tunngavigineqarput.

Timmisartuussinermut aningaasartuutitut nalunaaquttap akunnerani ingerlatsiviusumi sulianut ataasiakkaanut aningaasartuutit tunngavigineqartarput, ataasiakkaanullu aningaasartuutitut nalunaaquttap akunneranut aningaasartuutit (ikummatissaq, aserfallatsaaliuineq, sulisut il.il.) aamma aningaasaatinut aningaasartuutit (ernianut aningaasartuutit niunernermilu naliusumut annaasat²³²) ilaatinneqartarput. Aningaasartuutissat taakku angallavinni attuumassuteqartuni angalasartut, umiarsuarniit timmisartunut imaluunniit qulimiguulinnut nuunneqartussat angallassinnaanarlugit pisinnaasanik nutaanik atulersitsinissap nalingata amerlaqatigissavaat.

Nalunaaquttap akunneranut ingerlatsiviusumut ataatsimut ataasiakkaanut aningaasartuutissat agguaqatigiissinneqarneri takussutissiaq 15.3.6-imi, timmisartunut assigiinngitsunut marlunnut qulimiguulimmullu naatsorsuineri atorneqartunut tunngasumi takutinneqarput.

Takussutissiaq 15.3.6 Nalunaaquttap akunnerani ingerlatsiviusumi ataatsimi uuttuummut ataatsimut aningaasartuutissat missiliorneqartut, aningaasaatinut aningaasartuutissat ilanngullugit, 2009-mi akit

	Dash 7	Dash 8	Bell 212
Aningaasartuutit tamarmiusut, kr./nal. ak. timmiffiuvoq	25.200	22.700	16.000

Nassuiaat: Uuttuummut ataatsimut aningaasartuutit atorneqartut, kapitali 7-imi aamma kapitali 9-imi atorneqartunit allaanerupput, kapitalip matuma suliarineqarnerata nalaani paasissutissat allaanerulaartut pigineqarnerat pissutaalluni. Taamaattorli inerniliussanut tamatuma pingaaruteqarnera annikitsuinnaavoq allaat inerniliussat sunnerneqaratik.

Najoqqutarisat: Ingerlatsinermut aningaasartuutitut paasissutissat Aircraft Shopper Online-mit pisiarineqarput, tassanilu timmisartunut assigiinngitsunut arlalissuarnut nalunaaquttap akunneranut aningaasartuutit missiliorneqarput. Missiliornerit ukiumut marloriarlutik nutarterneqartarput, aammalu niuerfimmi paasissutissanit tamanit pissarsiarineqarsinnaasunit pitsaanerpaatut nalilerneqarlutik.

Angallavinni attuumassuteqartuni pisinnaasanik nutaanik atulersitsinnaanissaq *pisinnaanngitsoq* naliliisoqarpat, nalunaaquttap akunneranut timmisartorfiusumut ataatsimut aningaasartuutissat amerlanerpaaffissaat appasinnerungaatsiartussaavoq. Tamatumani angalasartut nuunneqartut aallartarnerni pioreersuni pisinnaasanik atorneqanngitsunik atuisinnaanissaat pingaaruteqarpoq. 2008-mi aamma 2009-mi angallassinert annertussusaattut nalunaarsukkat²³³, aammalu issiaviit neqeroorutigineqartut naapertorlugit Kalaallit Nunaata kujataata aamma Nuup akornanni ukioq kaajallallugu pisinnaassaaq, kisiannili aasakut angallaffiunerpaasumi pisinnaassanani. Nuup avannaani sinerissami, AUL-ip angallannerata annertunerungaatsiarfiani (takuuk ilusiliaq 15.2.1) aasakut pisinnaasat ilaneqartariaqartarnissaat naatsorsuutigineqartariaqarpoq.

²³² Niunermi naliusumut annaasat nalinginnaasumik nalikilliliinertut naatsorsuusiorneqartumit allaanerusarpoq.

²³³ Issiaviit Paamiut aqqusaarlugu angalasunut neqeroorutigineqartunut tunineqartunullu paasissutissat, Air Greenlandimit pissarsiarineqartut.

Paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit pisinnaasanik nutaanik atulersitsinani aningaasartuutissat nalilerneqarnissaat ajornakusoorpoq, kisiannili takussutissiaq 15.3.6-imi qaffassissusiliussanit ikinnerungaatsiassapput, aammalu 0 koruunit pallissagaat ilimanarpoq.

Sineriak sinerlugu imaatigut angallassinernup ilaa silaannakkut angallassinernit taarserneqarsinnaanngilaq. Tassani nunaqarfinnut helistoppeqanngitsunut, heliporteqanngitsunut mittarfeqanngitsunullu aammalu taakkunangaanniit angallanneq pineqarpoq. Ullumikkut nunaqarfiit taakku AUL-imit angallavigneqarput, taakkunungalu taaneqartut marluk RAB-imut isumaqatigiissut naapertorlugu angallavigneqartut ilaapput. RAB-imut ukiumoortumik kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissutinit 4 mio. koruuniusunit 2 mio. koruunit missaasa AUL-imut isumaqatigiissummut nuunneqarnissaat naatsorsuutigneqarpoq. Sineriak sinerlugu imaatigut angallassinernup matuneqarnerani nunaqarfiit Arsuruk aamma Qeqertarsuatsiaat angallammit angallavigneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa ilimanarpoq. Sineriak sinerlugu imaatigut angallassinernup matuneqarnerata kingorna ilaasunik angallassinernut aningaasartuutit naliliiffigneqarneranni, aamma ukiumut 2 mio. koruunit nunaqarfiit marluk, maannakkorpiaq AUL-imit angallavigneqartut angallavigneqarnerinut taartissanut atorneqarnissaat naatsorsuutigneqarpoq. Aggvaqatigiissillugu taakku angalasumut ataatsimut kilometerimut 0,3 koruunit missaannik aningaasartuuteqarnissap missingai.²³⁴

Ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit

Timmisartuni assigiinngitsuni marlunni aamma qulimiguulimmi Bell 212-imi ingerlatsinermut nalunaquttap akunneranut akiusup aggvaqatigiissinneqarnera tunngavigalugu, ilaasumut ataatsimut kilometerimut ingerlatsinermi aningaasartuutit aggvaqatigiissillugit missiliorneqarput. Missiliuineranut taakkununga tunngavigineqartut takussutissiaq 15.3.7-imi eqikkarlugit takutinneqarput.

Takussutissiaq 15.3.7 Dash 7-imi, Dash 8-imi aamma qulimiguulimmi Bell 212-mi ilaasumut ataatsimut kilometerimut ingerlatsinermi aningaasartuutit naatsorsorneqarnerinut tunngavigineqartut

	Dash 7	Dash 8	Bell 212
Nal. ak. ataatsimi ingerlatsinermut aningaasartuutit	25.200	22.700	16.000
Inissat atorneqarnerisa annertussusaat	80%	80%	80%
Angallavimmi timmisartuussinermi pisinnaasat	44	37	9
Aggvaqatigiissillugu angalanerup suk-kassusaa, km/h	338	372	180

Nassuiaat: Ingerlatsinermut aningaasartuutit atorneqartut, kapitali 7-imi aamma kapitali 9-imi atorneqartunit allaanerupput, kapitalip matuma suliarineqarnerata nalaani paasissutissat pigineqartut allaanerulaarnerat pissutaalluni. Taamaattoorli inerniliussanut tamatuma pingaaruteqarnera annikitsuinnaavoq allaat inerniliussat sunnerneqaratik.

Inissat 80 procentiisa atorneqarneranni Dash 7-imi aamma Dash 8-mi ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit 2,1 koruuninut missiliorneqarput, kiisalu aningaartuutit

²³⁴ Matumani angalasut 80 procentii, ullumikkut sineriak sinerlugu imaatigut angallassinernik atuisuusartut aamma siunissami angalasarnissaat naatsorsuutigalugu aallaavigneqarpoq. Takussutissiaq 15.3.4-imit 2008-imut aamma 2009-imut aggvaqatigiissillugu ilaasumut ataatsimut kilometerit tamarmiusut 80%-ii aallaavigalugit naatsorsorneqarput, taannalu 9,3 mio. koruuniuvoq.

qulimiguulimmut Bell 212-imut 12,3 koruunit angullugit amerlassuseqarlutik, takuuk takussutissiaq 15.3.8.

Takussutissiaq 15.3.8 Dash 7-imi, Dash 8-imi aamma qulimiguulimmi Bell 212-mi ilaasumut ataatsimut nal. ak. ataatsimi aamma kilometerimut ataatsimut ingerlatsinermi aningaasartuutitut missiliorneqartut, inissat 80 procentiisa atorneqarneranni.

	Dash 7	Dash 8-100	Bell 212
Ilaasumut ataatsimut nal. ak. ataatsimi ingerlatsinermut aningaasartuutit	715	765	2.215
Ilaasumut ataatsimut km ataatsimi ingerlatsinermut aningaasartuutit	2,1	2,1	12,3

Ilaasunik umiarsuarniit silaannakkut angallassinermut nuussinissaq pingaartumik Dash 7-inut aamma Dash 8-nut nuussinerussaaq, illoqarfiit Qaqortoq aamma Narsaq kisimik ullumikkut timmisartunit suluusalinnit timmisartorfigineqartanngimmata. AUL-imut ilaasut, illoqarfinnut marluusunut taakkununga taakkunangaanniillu ilaasartut AUL-imut ilaasartut tamarmiusut 11 procenteraat. 11 procentit taakku qulimiguulimmut (Bell 212) ilaasinnaanissaat, aammalu angalasunit nuunneqartunit sinneruttut Dash 7-inut aamma Dash 8-nut agguarlugit nuunneqarsinnaanissaat tunngavigalugu naatsorsuisoqarpat, ilaasumut ataatsimut kilometerimut ingerlatsinermut aningaasartuutissat agguaqatigiissinnerat 3,2 koruuniussaaq.

Angalasunik umiarsuarniit timmisartunut nuussinermi inissat atorneqartussatut naatsorsuutigineqarsinnaasut annertuneruneranni kisitsisit taakku annikinnerussapput. Inissanik atuineq 90 procentinut qaffappat, aningaasartuutissat agguaqatigiissinneqarnerat 10 procentit missaannik appassapput. Matuma kinguliani naatsorsukkat inissanik atuinerup 80 procentinik annertussuseqarnera aallaavigneqarpoq.

Erseqqissaatigineqassaaq Qaqortumi mittarfimmik nutaamik ammaanermi qulimiguulinnik angalasut ikinnerulersussaammata, taamaattumillu silaannakkut angallassinermi ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit ikinnerulersussaallutik. Taamaattumik tassani aamma naatsorsukkat mianersortumik naliliinernik tunngaveqarput.

Takussutissiaq 15.3.9 Angalasunut umiarsuarniit timmisartunut imaluunniit qulimiguulinnut nuunneqartunut ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit agguaqatigiissinneqarnerat, 2009-mi akit

	Pisinnaasanik nutaanik atuilernermi	Pisinnaasanik nutaanik atuisoqarani
Timmisartuussinermut aningaasartuutit	3,2	1 inorlugu
Nunaqarfinnut pingasunut imaatigut angallassinermut aningaasartuutit	0,3	0,3
Ilaasunik timmisartuussinermi ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit	3,5	1,3 inorlugu

Tunngaviumik timmisartuussineq ilaatigut pisinnaasat atorneqanngitsut atorlugit, ilaatigullu pisinnaasanik nutaanik atulersitsilluni naammassineqarsinnaassaaq. Taamaattumik ingerlatsinermut aningaasartuutissat agguaqatigiissinneranni ilaasumut ataatsimut kilometerimut, pisinnaasamik

nutaamik taamaallaat atuinnermut tunngatillugu 3,5 koruunit inorlugit amerlassuseqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq, takuuk takussutissiaq 15.3.9.

15.4 Naliliineq

Sineriak sinnerlugu ilaasunik angallassinerup ingerlaannarnerani aamma unitsinneqarnerani agguaqatigiissillugit aningaasartuutissat imminnut assersuunneqarnerat takussutissiaq 15.4.1-imi takutinneqarput.

Takussutissiaq 15.4.1 Sineriak sinnerlugu ilaasunik imaatigut angallassinerup ingerlaannarnerani aamma unitsinneqarnerani ilaasumut ataatsimut kilometerimut agguaqatigiissillugit aningaasartuutissat naatsorsorneqarnerat, 2009-mi akit

	Sineriak sinnerlugu imaatigut angallassinerup ingerlaannarnera		Sineriak sinnerlugu imaatigut angallassinerup matuneqarnera
	Umiarsuarmik pioreersumik	Umiarsuarmik nutaamik	
Ilaasunik timmisartuussinnermi ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit, kr.	4,8	6,8	3,6 inorlugu

Nassuiaat: Oqaatigineqassaaq, kisitsisit imminnut assersuunneqarnerini kilometerinik misissuinerit tunngavigineqarmata, naak matumani aningaasartuutit tamakkiisut ataatsimut isigineqarnissaat pingaernerugaluatoq. Sineriilli sinnerlugu imaatigut angallassinerup ingerlaannarnerani aamma unitsinneqarnerani kilometerinut aningaasartuutissat taaneqartut assiinnigissutaat kisimik annertusisussaammata, kiisalu ilaasut angallavigisaat kilometerit assiinnigissutaat qanoq iliorluni naatsorsorneqarsinnaanersoq nalunarmat, aqqiissutissaq taanna matumani nassaa-riniarneqanngilaq.

Imaatigut angallassineq ingerlaannassappat, umiarsuup maannakkut pigineqartup ingerlaannarnerani ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutissat 4,8 koruuniussaput. Umiarsuup ukiut arfineq marluk qaangiuppata killissani tikissagaa naatsorsuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutit 6,8 koruuninngussapput.

Imaatigut angallassinerup matuneqarnerani ilaasumut ataatsimut kilometerimut aningaasartuutissat 3,6 koruunit inorlugit amerlassuseqalissapput. Erngarluni matusisoqassappat, ilaasumut ataatsimut kilometerimut ikinnerpaamik 1,2 koruunit sipaarneqarsinnaalissapput. Umiarsuarmik nutaamik pisinissaq pisariaqartutut isigineqalissappat, ilaasumut ataatsimut kilometerimut sipaarutissat ikinnerpaamik 3,2 koruuninik qaffassapput.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigineqassaaq, Sarfaq Ittummi inuttat inatsit immikkut ittoq malillugu DIS-imut (Dansk Internationalt Skibsregister) aqqiissuussinerup ataani pisarnek assigalugu ilanngaattissat peereerlugit akissaasersorneqarmata. Tassalu inuttat ukiumut akissarsiaqartinneqarnerinut katillugit 10 mio. koruunerpiaat, akileraarutitigut isertitsissutaasinnaangitsut atorneqartarput. Timmisartuni inuttanut aqqiissuussinnermik taamaattumik atuutsitsisoqanngilaq, taamaattumillu sinneriak sinnerlugu angallavimmuk ukiumoortumik tapiissutaasartut amigartooruteqarnissamut qularnaveeqqusiissutinit, maannakkut 5 mio. koruuniussunit amerlanerupput.

Taamaattumik naliliineq taanna tunngavigalugu ingerlatsinnermi aningaasaqarneq eqqarsaatigalugu inerniliisoqarsinnaavoq, piaartumik matusinikkut, tassalu piffissaq angallavisoq mannakkut naappat, pissarsiassat amerlanerussasut. Tassalu ingerlatsinnermi aningaasaqarneq eqqarsaatigalugu, Kalaallit Nunaata kujataani mittarfup Narsarsuarmiit Qaqortumut nuunneqarnissaa nuunneqannginnissaaluunniit apeqqutaatinnagu, sinneriak sinnerlugu angallavik matuneqartariaqartoq

Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitaq naliliivoq. Tamatumunnga atatillugu oqaatigineqassaaq, mittarfiup Qaqortumut nuunneqarnissaa aalajangiunneqarpat, mittarfik atorneqalerpat sineriak sinerlugu angallavimmi ilaasutigut tunngaviusut ikilisussaammata. Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap misissuinermini Qaqortumi mittarfissap sananeqarnissaata tungaanut sineriak sinerlugu imaatigut angallassinerep ingerlaannarsinnaaneranut periarfissanik ilanngussineranut tamanna tunngavigineqarpoq.

Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitamit erseqqissarneqassaaq, sineriak sinerlugu ilaasunik angallassinerep matuneqarnerani sunniutissat arlallit, ingerlatsinermut aningaasaqarnerinnarmut tunngassuteqartunut ilaatinneqanngimmata. Tassani pingaartumik pineqarput:

- Isumaginninnermut sunniutissat. Takutinneqareersutut ullumikkut imaatigut angallassinermi akikillisaavigineqarsinnaasartut timmisartumik angallassinermut nuunnermi angalanermut amerlanerusunik aningaasartuuteqartalissapput. Tassani umiarsuarmik angalasartut 20 procentiisa missaat pineqarput. Taakku saniatigut maannakkut timmisartumut bilitseqartitseriaatsimi bilitsit ikittuinnaat akikitsuusarput. Sinerialli sinerlugu imaatigut angallassinerep matuneqarnerani sipaagassat ima amerlatigipput, allaat politikikkut aalajangertoqassappat sullinneqartut taakku taarsiivigineqarsinnaallutik.
- Piffissap sivikitsup iluani timmisartumut bilitsinit akikinnerusumik angallavinnut arlalinnut aallarsinnaanissamut periarfissat, tamatumalu saniatigut umiarsuarmik angalanermut naleqqiullugu timmisartumik angalanermi nassatatigut killilersuutit annerusarput.
- Angallaviup matuneqarneratigut kitaata sineriaani illoqarfiit nunaqarfiillu akornanni imaatigut angalanermi ileqqut kulturillu oqaluttuarisaanerani misigisassat, kiisalu ataatsimoorsinnaaneq tammassapput.
- Ilaasut arlallit, ullumikkut AUL-imut ilaasartut sineriak sinerlugu imaatigut angallassineq matuneqassappat immaqa angalasarunnaarnarlutik aalajangissapput. Tamanna nuttarsinnaanermik killiliissaaq aammalu inuiaqatigiinnut toqqaannangitsumik sunniuteqassalluni.
- Assartueriaatsit marluusinnarlutik ataasiinnangortinneqarpat angallassisarneq sunnertiasorujussuannngussaaq, soorlu qaqqat innermik anitsisartut anitsineranni il.il., kiisalu pissutsit allat, soorlu suliumajunnaarnerit nalliunneranni. Tamatumunngali atatillugu oqaatigineqartariaqarpoq, angalasartut ataatsimut isigalugit umiarsuarmik angalasartut ikittuaraannaammata, takuuk ilusiliaq 15.2.2, taamaattumillu angallasseriaatsip pinngortitami pisoqarnerani il.il. annertuumik sunnertianera atuutiinnassaaq. Timmisartumik angallassinerep unitsinneqarpata, imaatigut angallassinermi pisinnaasat pilertortumik ulikkaarneqassapput. Paarlattuanik ajornartoortoqarnerani umiarsuit angallatillu nunaqarfiliartaatit Kalaallit Nunaanni pigineqartut tamaasa atorlugit imaatigut angallassinissaq periarfissaavoq, tamannalu angallassinermi pisinnaasanik annertuunik pissarsiaqarfigineqarsinnaavoq. Tamannali sineriak sinerlugu angallaviup atuunnerani atuutinnginneranilu periarfissaassaaq.

Ingerlatsinermi aningaasaqarnerup saniatigut pissutsit allat suut sineriak sinerlugu angallaviup siunissaanut isumaliutersuuteqarnermi ilaatinneqassanersut Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap immikkoortitertussaangilai. Aamma sunniutissat naliligaanngitsut assigiinngitsut ataatsimut isigalugit, sineriak sinerlugu imaatigut angallassinerep ingerlatiinnarnerani

ukiumut saniatigut aningaasartuutissat illuatungilersinnaaneraat Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap aalajangertussaangilaa. Tamanna politikkikkut suliaassaavoq.

Kisiannili ingerlatsinermi aningaasaqarnermut sunniutissanut naliliissutitut allattorneqartut malillugit Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap inerniliivoq, sineriak sinerlugu angallaviup piaartumik, tassalu 2010-mi piffissaq angallassiffiusoq naappat matuneqarnissaa aningaasaqarnikkut iluanaarnarnerpaassasoq. Taamatut naliliineq tunngavissanik, umiarsuarmik angallassinermi aningaasartuutini sinniiffiunngitsunik takussutissiornermi taparserneqarpoq. Tamatumunnga tunngatillugu aamma oqaatigineqassaaq, sineriak sinerlugu angallavimmut maannakkut bilitsinut akiusut ukiumoortumik amigartooruteqarnissamut qularnaveeqqusiissutini 5 mio. koruunini atuiffiummata, aammalu sineriak sinerlugu angallavik ingerlatiinnarneqassappat taakku amerlineqartariaqartussaammata.

Ilanngussaq 15.1 Sineriak sinerlugu imaatigut angallassinermi ilaasut

Takussutissiaq B 15.1.1 Sineriak sinerlugu angallavimmi ilaasut illoqarfinnut nunaqarfinnullu assigiinngitsunut agguarlugit, 2008-imi katillugit.

2008 tamakkerlugu ilaasut amerlassusaat	Ilulissat	Aasiaat	Sisimiut	Kangaamiut	Maniitsoq	Nuuk	Qeqertar- suatsiaat	Paamiut	Arsuk	Narsaq	Qaqortoq	Narsar- suaq	Katillugit
Ilulissat	0	1.081	606	29	130	597	1	49	10	45	147	99	2.794
Aasiaat	648	0	709	34	137	405	1	43	2	23	126	1	2.129
Sisimiut	756	852	0	163	491	727	7	127	6	64	179	5	3.377
Kangaamiut	23	28	155	0	361	232	1	11	0	1	14	0	826
Maniitsoq	127	96	463	265	0	983	9	74	10	17	88	2	2.134
Nuuk	918	434	869	231	1.093	0	909	759	139	229	733	42	6.356
Qeqertarsuatsiaat	1	0	7	0	3	923	0	50	4	1	37	0	1.026
Paamiut	60	32	124	19	112	786	42	0	303	93	303	8	1.882
Arsuk	10	2	7	0	9	136	2	306	0	28	153	31	684
Narsaq	80	13	72	3	19	225	1	111	25	0	114	19	682
Qaqortoq	148	124	237	15	100	793	32	354	166	103	0	50	2.122
Narsarsuaq	202	2	8	0	0	54	0	5	44	37	47	0	399
Katillugit	2.973	2.664	3.257	759	2.455	5.861	1.005	1.889	709	641	1.941	257	24.411

Najoqqutarisag: AUL-imit on/off-imut kisitsisitigut paasissutissat, 2008.

Ilanngussaq 15.2 Umiarsuarmik ilaasartut ilaasorisalerniarlugit timmisartumik angallassinermi periarfissat

Attaveqaatit pioreersut allat ilaasunik 20.000 – 25.000-inik, ukiuni kingullerni pingasuni AUL-imit angallanneqarsimasunik inissaqartitsisinnaassanersut pillugu naliliinermut atatillugu ilanngunneqartussanut attuumassutillit arlaqarput.

AUL-ip matuneqarnerani angalasartunit amerlasuut allatut iliuuseqarlutik angalasalernissaat naatsorsuutigineqarpoq. Angallaviit timmisartumik angallassinissamut periarfissaqarfiusut akornanni ilaasartut silaannakkut angallassinermut nuunnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

2008-mut AUL-imit ilaasunut kisitsisitigut paasissutissani takuneqarsinnaavoq, AUL-imut ilaasartut 90 procentii illoqarfinnut/nunaqarfinnut mittarfilinnut, heliportilinnut imaluunniit helistoppilinnut, aammalu taakkunangaanniit angalasartut. Taamaattumik angalasarnernit amerlasuut attaveqaatinut aningaasaliinngikkaluarluni timmisartuussinikkut, kisianni immaqa timmisartuussinernik allanngortitsilluni naammassineqarsinnaassapput.

Tamatumunnga atatillugu maannakkut silaannakkut angallassinermut attaveqaatit pigineqartut, ataatsimut isigalugit angalasartut ilassutissaannik naammassinissinnaasussatut naatsorsuutigineqarsinnaanersut misissussallugu pingaaruteqarpoq. Tamanna mittarfiit ataatsimut isigalugit timmisartunut ilaasartut amerlassusaasa oqaluttuarisaanermi ineriartornerat pillugu paasissutissani, takussutissiaq B 15.2.1-imi takutinneqartuni misissorneqarsinnaavoq.

Takussutissiaq B 15.2.1 Mittarfeqarfiit mittarfiini ilaasartut ataatsimut katillugit amerlassusaasa ineriartornerat

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Imarpik qulaallugu timmisartunut mittarfinnut ilaasartut	118.041	131.564	125.268	124.434	121.391	129.521	136.098	151.166	160.698	167.181
Illoqarfinni mittarfinnut ilaasartut	113.147	125.366	140.955	147.855	144.968	150.375	160.761	183.865	197.259	210.760
Heliportini aamma helistoppini ilaasartut	49.536	48.490	39.827	42.368	41.053	44.141	43.935	57.195	54.155	54.126
Ilaasut katillugit	280.753	305.446	306.073	314.677	307.429	324.051	340.805	392.234	412.117	432.069

Nassuiaat: Mittarfeqarfiit ilaasunut kisitsisitigut paasissutissaatai mittarfinnit tamanit ataasiakkaanit aallartut ilaasut amerlassusaattut naatsorsugaapput. Tassalu ilaasoq ataaseq angalanermi tamarmi angallavinnik marlunnit atuippat, tamanna naatsorsukkani angalanertut marluttut naatsorsorneqarpoq.

Najoqqutarisq: Mittarfeqarfiit ilaasunut kisitsisitigut paasissutissaatai.

Umiarsuarnut ilaasut amerlassusaannut oqaluttuarisaanermi paasissutissat ilaatigut umiarsuakkut silaannakkullu angallassinernit akornanni taperseeqatigiinnissamut periarfissanik paasissutissiisinnapput. Takussutissiaq B 15.2.2 -mi 2002-miit 2008-mut umiarsuarnut ilaasut amerlassusaat takutinneqarpoq, tassanilu 2002-miit 2005-imut umiarsuarnut ilaasartut allanngorarpallaanngitsut, aammalu 2005-imiit 2007-imut umiarsuarnik angallassinernut arlalinnut tapiissutit peerneqarnerini ikilingaatsiarsimasut takuneqarsinnaavoq.

Takussutissiaq B 15.2.2 Arctic Umiaq Line A/S-ip aamma Royal Arctic Bygdeservice A/S-ip umiarsuaataannut ilaasartut oqaluttuarisaanermi amerlassutsimikkut ineriartornerat

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Umiarsuarmut ilaasut amerlassusaat	90.527	83.877	88.901	91.230	43.448	23.528	28.629

Najoqqutarisat: Ukiumoortumik kisitsisitigut paasissutissat 2008.

Assartueriaatsini marluusuni ilaasartut amerlassutsimikkut ineriartornerat imminnut nallersuukkaanni, umiarsuarnut ilaasartut 2005-imiit 2006-imut 50.000-ingajannik ikilisimanerat ukiuni taakkunani timmisartunut ilaasartut 50.000-it sinnerlugit amerlisimanerannik illuatungilerneqarpoq.

Umiarsuarnut ilaasartut amerlassuut ilaasorisalerniarlugit silaannakkut angallassinerup oqaluttuarisaanerani periarfissat tunngavigigaanni, AUL-ip matunerani aamma taamatut pisoqarnissaa piviusorsioertutut isikkoqarpoq.